

Avfallsbegreppet

Miljöbalken 15 kapitlet

1 § Med avfall avses varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Ett ämne eller föremål ska anses vara en biprodukt i stället för avfall, om ämnet eller föremålet

1. har uppkommit i en tillverkningsprocess där huvudsyftet inte är att producera ämnet eller föremålet,
2. kan användas direkt utan någon annan bearbetning än den bearbetning som är normal i industriell praxis, och
3. kommer att fortsätta att användas på ett sätt som är hälso- och miljömässigt godtagbart och som inte strider mot lag eller annan författning.

Avfallsbegreppet

- Nedsmutningsgraden har ingen betydelse för om det är avfall eller inte!
- Tillsynsmyndigheten fattar beslut om det rör sig om en biprodukt eller inte, i det enskilda fallet.
- Är det en biprodukt gäller REACH-lagstiftningen.

Avfall men hanteras inte som avfall

- Undantag (exempel) från Avfallsförordning (2011:927):
- 11 § Denna förordning ska inte tillämpas på
  1. förorenad jord och annat naturligt material som inte har grävts ut,
  2. naturligt material från jord- eller skogsbruk som används inom jord- eller skogsbruk eller för energiproduktion och där användningen inte skadar eller innebär någon olägenhet för människors hälsa eller miljön,
  3. icke-förorenad jord och annat naturligt material som har grävts ut i samband med en byggverksamhet, om det är säkerställt att materialet kommer att användas för byggnation i sitt naturliga tillstånd på den plats där grävningen utfördes och att den användningen inte skadar eller innebär någon olägenhet för människors hälsa eller miljön

Avfall slutar att vara avfall

- Se bilaga 2 och 5 Avfallsförordning (2011:927)
- Efter kompostering, materialåtervinning, markspridning med positiva effekter på jordbruket eller ekologin, med mera.
- End of Waste- kriterier

Klassificering av avfall

- Avfallsproducenter är skyldiga att klassificera sitt avfall med avfallskoder
- Klassning ska ske enligt bilaga 4 till avfallsförordningen (2011:927)

Farligt avfall definition

- 3 § avfallsförordningen

farligt avfall: ett ämne eller ett föremål som är avfall och som är markerat med en asterisk (*) i bilaga 4 eller som omfattas av föreskrifter meddelade med stöd av 12 §

- NV's vägledning

<http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/avfall/klassificering/farligt-avfall-klassificering-20130213.pdf>

Naturvårdsverkets vägledning för klassning av farligt avfall

- Dubbla ingångar (spegelingångar)
  - 17 05 03* Jord och sten som innehåller farliga ämnen
  - 17 05 04 Annan jord och sten än den som anges i 17 05 03*
- Lista över avfall som klassas som farligt till dess motsatsen visats

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:10) om deponering

- Innehåller utlakningskriterier för:
  - avfall som får tas emot vid deponier för inert avfall
  - avfall som läggs på en deponi eller i en deponicell för icke-farligt avfall som tar emot stabilt och icke-reaktivt farligt avfall
  - farligt avfall som får läggas på en deponi för farligt avfall
- Utlakningskriterierna ska inte användas för att klassificera avfall

Exempel

Miljöprövningsförordningen (2013:251) 29 kapitlet

- 29:2 Mellanlagring (observera kopplingen till Avfallsförordning (2011:927) 5§ - 1 år innan bortskaffning och 3 år innan återvinning/behandling sedan anses mellanlagringen bli deponering.
- OBS 29:3, över 50 ton farligt avfall vid ett tillfälle= tillståndsplikt!
- OBS 29:8 yrkesmässig förbehandling av elektriska produkter se NFS 2005:10 Certifiering, kunskapskrav och dokumentation!!!

Exempel

Miljöprövningsförordningen (2013:251) 29 kapitlet

- 29 11-12 §§ Uttjänta motordrivna fordon
- 29 13-14 §§ Användning för anläggningsändamål
- 29 15-17 §§ Biologisk behandling
- 29 30-32 §§ Animaliska biprodukter-
gödselhantering!!! Kräver oftast tillstånd även från
Jordbruksverket!

Exempel

Miljöprövningsförordningen (2013:251) 29 kapitlet

- 29 33-34 §§ Uppläggnings- Se definitionen
Förordning (2001:512) om deponering av avfall 4§
p.3. Icke-farligt muddringsslam som läggs längs
sund, kanaler eller vattenvägar
- 29 45§ Avvattnings- Avfall eller farligt avfall som
uppkommer vid platsen eller som förts till
mellanlager för avfall – ofta aktuellt i samband med
muddringar- Max 2000 ton sedan 29 kap. 52 §

Anmälningsärenden

- Skicka alltid in c-anmälningar för yttrande! Se vidare Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd) 25 d§ samt 26§.
- Vi behöver tre veckor på oss att yttra oss!
- Finns ofta kopplingar till vattenverksamhet, naturvårdsfrågor, infrastruktur- och planärenden, tillståndspliktiga verksamheter med mera som vi behöver yttra oss om!

Avfall för anläggningsändamål

- <http://www.miljosamverkanvarmland.se/projekt/avslutade-projekt/avfall-schaktmassor/>
- Naturvårdsverkets handbok "Återvinning av avfall i anläggningsarbeten". 2010:1
- Allt som behövs för handläggningen finns i dessa handledningar samt bra information till verksamhetsutövare på Miljösamverkan Värmlands hemsida!

Avfall för anläggningsändamål

- Utan utlakningsprover kan inte risken bedömmas korrekt. Snabb utlakning kan ge kortvariga chockeffekter, (perkolationstest L/S 0,1). Utlakningseffekter på lite längre sikt kan ge olämpliga mängder farliga ämnen som kan anrikas i biota (skaktest L/S 10).
- Ställ inte lägre krav på utredningar av material som man bygger med jämfört med det som deponeras!!!!
- Tillämpa Försiktighetsprincipen, är det inte jungfruligt material, be om utlakningsprover om inte halten (mg/kg TS) underskrider Naturvårdsverkets kriterier för mindre än ringa risk!

Avfall för anläggningsändamål

SYFTE?

- Är det verkligen fråga om återvinning eller är det fråga om olaga deponering?
- Massor är dyra att frakta bort... Och svårt att få plats på en mellanlagringsstation...
- Exempel: Bullervall på över 1000 kubik för att skydda ett hus... Bullervallar fast hus saknas... Kräv bullerberäkningar! Naturvårdsfrågor och landskapsbildsfrågor får inte glömmas bort...
- Terrängmodulering blev till sist olaga deponering...
- Ställ krav på funktionaliteten, fungerar verkligen materialet att bygga med?
- Är det verkligen bästa platsen, eller fyller man bara ut för att man inte vet var man ska göra av materialet?

Användning av avfall i sluttäckning av deponier

Under tätskikt:

- Klassning av avfallet
- Uppfyller deponin kravet i deponeringsförordningen på geologisk barriär?
- Vilka avfallsslag har deponin tillstånd till att deponera?
- Hur ser utlakningsegenskaperna ut jämfört med tidigare deponerat avfall? Hur kommer lakvattnet att påverkas?

Användning av avfall i sluttäckning av deponier

Ovan tätskikt

- Finns nivåer för totalhalt och utlakning i NV's handbok 2010:1
- Praxis är dock MKM men en bedömning ska göras i det enskilda fallet utifrån miljökvalitetsnormerna för vatten

Icke försämringsprincipen

- Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön 4 kapitlet 2 §
- Tillståndet i ytvattenförekomster får inte försämrats och måste uppnå god ytvattenstatus 2015 (2021).
- Utgå från halterna på prioämnen i direktivet 2008/105/EG (kemisk status) samt De särskilt förorenande ämnen i Naturvårdsverkets handbok 5799 samt Naturvårdsverkets handbok 2007:4 (ekologisk status).

Producentansvar

- Finns inga "Fria flöden" på material som omfattas av producentansvar!
- Batterier
- Bilar
- Elektriska- och elektroniska produkter

Producentansvar

- Kolla att det finns en koppling mellan exempelvis anmälan om mellanlagring av blybatterier och en producent eller ett insamlingsssystem!!!
- För bilar finns hårda krav på mottagningssystem och auktoriserad bilskrotare!!!
- Ändring på gång av producentansvar på elektriska och elektroniska produkter- håll koll på hur de olika affärerna hanterar sitt avfall och till vilket insamlingsssystem de tillhör samt om alla transporttillstånd finns!!!
- Samarbete kring transporttillsynen!